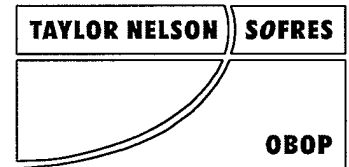

1699

Ocena programu Rower Błażeja

Sierpień 2000 r.

TNS OBOP

ul. Dereniowa 11, 02 776 Warszawa

Tel: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl www.obop.com.pl

Biura w ponad 40 krajach
Grupa Taylor Nelson Sofres

Ocena programu Rower Błażeja

Wprowadzenie

Biuro Programów Dziecięcych i Młodzieżowych TVP S.A. zwróciło się do TNS/ OBOP z ofertą oceny programu „Rower Błażeja”.

Taylor Nelson Sofres / OBOP przeprowadził badanie jakościowe w dniach 30 sierpnia – 7 września 2000 roku. Wyznaczone cele badawcze zrealizowano stosując metodę dyskusji grupowych.

Przeprowadzone zostały cztery grupy dyskusyjne – dwie w Warszawie (duża aglomeracja miejska), jedna w Pabianicach, jedna w Mińsku Mazowieckim (małe miasto).

Uczestników rekrutowano w oparciu o następujące kryteria:

- Wiek – uczestnicy zróżnicowani na dwie grupy (15 – 19 lat, 20 –23 lata).
- Płeć – w każdej grupie po 50% mężczyzn i kobiet.
- 2 wywiady zostały przeprowadzone z widzami oglądającymi i preferującymi program „Rower Błażeja” wśród innych programów młodzieżowych.
- 2 wywiady wśród widzów, którzy oglądali „Rower Błażeja” i z różnych powodów przestali.

Cele badawcze

1. Ocena programu „Rower Błażeja”
 - ocena poszczególnych części programu
 - ocena zawartości, formy i treści programów (poruszane tematy, goście, publiczność, prezenterzy)

2. Ocena planowanych zmian
 - ewaluacja propozycji „telenowela”
 - wskazanie preferowanej formy prezentacji fragmentów muzycznych
 - wskazanie najbardziej oczekiwanych tematów dyskusji
 - ocena nowej pory emisji programu

Ocena programu „Rower Błażeja”

Wyniki paper & pencil work

Widzowie oceniali na skalach (gdzie 1 oznacza w ogóle mi się nie podoba, 7 – bardzo mi się podoba, a 4 w równym stopniu podoba mi się i nie podoba) następujące aspekty programu „Rower Błażeja”:

Element oceniany	Średnia ocena
• Ocena ogólna	5,42
• Scenografia	5,31
• Goście	4,89
• Konkursy	4,74
• Nagrody	4,74

Ogólnie, program „Rower Błażeja” jest oceniany pozytywnie. Spośród innych programów młodzieżowych **wyróżnia się przede wszystkim wszechstronną tematyką**. Inne telewizyjne audycje przeznaczone dla młodzieży, koncentrują się zazwyczaj na jednym, określonym zagadnieniu, np.:

- Meta.pl – koncentracja na tematyce komputerowej,
- 30 ton – muzyka
- Jazda kulturalna – nowinki kulturalne.

Dzięki swojej wszechstronności, program „Rower Błażeja” przyciąga zróżnicowaną widownię. Stanowi atrakcyjną propozycję zarówno dla widzów preferujących tematy muzyczne, jak i dla widzów poszukujących „poważnej” dyskusji w studio.

Formuła „na żywo”

Podstawowym atutem programu „Rower Błażeja” jest formuła „na żywo”.

Postrzegane korzyści formuły „na żywo”:

- Daje młodym widzom możliwość zaangażowania emocjonalnego.
- Zwiększa poczucie autentyczności dyskusji, poruszanych w programie problemów i wyrażanych opinii.
- Widzowie mają wrażenie współuczestnictwa w programie, wzmacniane dodatkowo poprzez możliwość zadzwonienia do programu „Rower Błażeja” i wyrażenia swojej opinii na antenie.

Prezenterzy

Oczekiwania wobec prezenterów programu młodzieżowego.

Postrzegane oczekiwania wobec osób pełniących rolę prezenterów w programie młodzieżowym:

- Wiek - bliski widzom programu, około 19 – 23 lat,
- Zróżnicowana płeć prowadzących,
- Osoby nieznane, nowe twarze – tak, aby widzowie mogli mieć wrażenie bliskości, identyfikacji z prowadzącymi. Pojawia się opinia, że osoby znane rozpraszają widzów, koncentrując uwagę na sobie, a nie na temacie programu.
- Estetyczni – przystojni, schludni, modnie ubrani, ale w sposób „na luzie”, zwyczajnie,
- Neutralni w ubiorze i zachowaniu,

- Obiektywni, na równi traktujący wszystkich uczestników programu,
- Mówiący prostym i poprawnym gramatycznie językiem,
- Oczekiwane jest, aby wygląd prezentera był zgodny z jego poglądami i wyznawanymi wartościami. Negatywnie postrzegane jest podszywanie się pod osobę o określonym światopoglądzie lub sposobie ubierania się.
- Autentyczni,
- Naturalni,
- Kompetentni – powinni znać się na tym o czym mówią lub prowadzą dyskusję,
- Wyluzowani, spokojni
- Sympatyczni, mili
- Z poczuciem humoru

Ocena prezenterów programu „Rower Błażeja”

Wyniki paper & pencil work

Opinie na temat osób prowadzących program „Rower Błażeja”

Cecha	% osób, które wskazały tą cechę jako charakteryzującą prezenterów
Sympatyczne	100%
Młodzieżowe	100%
Wiarygodne	89%
Naturalne	87 %
Wyluzowane	81%
Wzbudzają moje zaufanie	72%
Potrafiłyby rozweselić każde towarzystwo	51%
Profesjonalne	37%
Irytujące	3%

- Wiek, wygląd i zachowanie prezenterów, programu „Rower Błażeja” są zgodne z oczekiwaniami widzów.
- Pozytywnie postrzegane są:
 - młody wiek i młodzieżowy, modny, ale na luzie strój.
 - neutralny wygląd prezenterów. Poprzez strój, fryzurę nie manifestują oni przynależności do żadnej subkultury młodzieżowej. Tym samym, umożliwiają identyfikację z programem widzom o zróżnicowanych poglądach.
- Jako atrakcyjna uznawana jest formuła prowadzenia programu przez prezenterów o różnej płci.
- Wiarygodność prowadzących wzmacnia dodatkowo formuła programu „na żywo”. Ich wpadki, pomyłki, przejęzyczenia, czy widoczne zdenerwowanie, zmniejszają dystans pomiędzy widzem, a prowadzącymi. Nie pojawia się odczucie sztuczności, jak dzieje się w przypadku innych programów młodzieżowych np. Meta.pl. Tym samym, przez większość widzów prezenterzy programu „Rower Błażeja” są postrzegani jako prawdziwi, naturalni, zwyczajni.
- Tylko sporadycznie pojawiają się opinie o pewnej sztywności prezenterów.
- Wydaje się, że prezenterzy programu „Rower Błażeja” nie zawsze dają sobie radę z prowadzeniem dyskusji w studio. Widzowie dostrzegają i negatywnie oceniają przerywanie wypowiedzi uczestnikom programu.
- Pojawia się wrażenie nie zawsze trafnie sformułowanych komentarzy. Dyskusja jest określana, jako za krótka, przerywana w nieodpowiednim momencie i zbyt często pozbawiona rozwiązania, lub podsumowania omawianego zagadnienia.

Dyskusje w studio

Część dyskusyjna programu „Rower Błażeja” jest postrzegana jako **bardzo istotna**. Stanowi element wyróżniający ten program spośród innych przeznaczonych dla młodzieży.

Publiczność

Oczekiwania widzów dotyczące publiczności uczestniczącej w programie młodzieżowym.

Młodzi widzowie pozytywnie oceniają udział publiczności w programie młodzieżowym.

Postrzegane oczekiwania wobec publiczności są następujące:

- Oczekiwane jest aby w większości publiczność tworzyli rówieśnicy widzów, ludzie młodzi, np.: klasy ze szkół średnich
- Publiczność zróżnicowana pod względem; płci, wieku, wyglądu, a przede wszystkim wyznawanych i wartości.
- Wydaje się istotnym, aby publiczność tworzyły osoby w różny sposób zaangażowane w diskutowany problem np. : osoby, które doświadczyły na własnej skórze określonego problemu, osoby, które to obserwowały, osoby niezaangażowane, obiektywne, „z ulicy”.
- Jeżeli ma to związek z diskutowanym problemem, chętnie widziani w roli publiczności są także dorośli, a przede wszystkim rodzice.

- Widzowie oczekują, aby publiczność brała aktywny, autentyczny i spontaniczny udział w dyskusji.

Ocena publiczności programu „Rower Błażeja”

Pozytywnie oceniana jest formuła udziału w dyskusji młodej publiczności. Wzmacnia poczucie identyfikacji widzów z dyskutowanymi problemami. Pojawia się wrażenie sprawczości, współuczestnictwa. Widz czuje, że podobnie jak młodzież z publiczności, może wziąć udział w programie i wypowiedzieć swoją opinię.

Postrzegane korzyści, wynikające z zaangażowania w dyskusję publiczności:

- Udział publiczności oraz jej autentyczne reakcje „na żywo” zwiększają wiarygodność i autentyczność programu.
- Szczególnie korzystnie oceniany jest aktywny udział publiczności w dyskusji np. dzielenie się na grupy o przeciwstawnych poglądach, kłótnie itp.
- Oczekiwane jest autentyczne, spontaniczne zaangażowanie większości publiczności w dyskusję.
- Widzowie zwracają baczną uwagę na umiejętne prowadzenie dyskusji z publicznością przez prezenterów, dające wyraz w naturalności wypowiedzi i szacunku dla swojego rozmówcy (bez przerywania, ucinania wypowiedzi itp.)
- Pojawiają się opinie, że prezenterzy nie zbyt wprawnie rozmawiają z publicznością, za mało angażują publiczność w dyskusję. Zdarza się, że udział publiczności w programie „Rower Błażeja” stwarza wrażenie sztywności i ogranicza się do tworzenia tła.

Goście

Według widzów **udział gości** w programie **uatrakcyjnia dyskusję**. Oczekiwana jest różnorodność pod względem zapraszanych osób.

Oczekiwane osoby, to zarówno:

- Osoby, które doświadczyły omawianych problemów np. byli narkomani, alkoholicy, anorektyczki lub ich rodzice itp. (osoby prawdziwe, autentyczne, „z życia wzięte”).
 - Osoby znane, jak: – aktorzy, sportowcy, osobowości medialne, muzycy (Żebrowski, Hołowczyc). Pojawia się potrzeba prezentacji autorytetów.
- Widzowie chcą uczyć się i budować swoje opinie na podstawie autentycznych przeżyć innych osób., dlatego też oczekują od zapraszanych gości prezentacji własnych doświadczeń, przeżyć, gotowych rozwiązań życiowych dylematów.
 - Korzystnie postrzegany jest udział w dyskusji gości o różnych, nawet przeciwstawnych poglądach.

Eksperci

Widzowie przyznają w większości, że **udział ekspertów w programie jest istotny**. Pojawia się poczucie prestiżu, wzrostu znaczenia i powagi problemu, gdy omawia go ekspert (psycholog, socjolog, lekarz itp.).

- Jakkolwiek wydaje się, że młodzi widzowie często patrzą na ekspertów w konwencji „nauczyciel – uczeń”. Tym samym tworzy się wrażenie dystansu pomiędzy ekspertem – naukowcem, a widzom i jego problemami.
- Widzowie „Roweru Błażeja” określają wypowiedzi ekspertów jako mało adekwatne do „prawdziwego życia”, zbyt naukowe i książkowe.

Rekomendowanym jest pozostawienie formuły „eksperta”, przy jednoczesnym uproszczeniu, skróceniu wypowiedzi, wprowadzeniu przykładów z życia, celem zmniejszenia dystansu i podkreślenia wiarygodności.

Tematy

Widzowie **pozytywnie oceniają tematy** poruszane w programie „Rower Błażeja”. Określają je jako „**nasze, o nas**”, bliskie problemom współczesnej młodzieży.

- Większość tematów odpowiada oczekiwaniom widzów.
- Widzowie chcą aktywnie uczestniczyć w tworzeniu programu. Oczekują możliwości zgłaszania tematów do dyskusji np. poprzez specjalną infolinię.

Tematy spontanicznie zaproponowane przez widzów.

• Tematy „na czasie” – o wyborach, maturach, świętach
• Anoreksja, bulimia
• Używki, nałogi – narkotyki, alkoholizm
• Zainteresowania - sport, muzyka, moda, film, podróże, komputery
• Religia, problemy moralne – sekty, kościół i jego zasady, aborcja, eutanazja
• Pomocne młodym ludziom w podejmowaniu życiowych decyzji np.: Poszukiwanie pracy przez młodych ludzi, ranking szkół wyższych
• Seks, antykoncepcja,
• Problemy z rodzicami
• Przeszłość, kary, prostytutka
• O życiu poza szkołą
• Życie „na gigancie”

- Widzowie oczekują prezentacji zainteresowań, inspiracji do wzięcia udziału w dyskusji, różnych podejść do omawianego problemu i różnych sposobów rozwiązania.

Muzyka

Wydaje się, że sporą część widowni programu „Rower Błażeja” stanowią osoby oglądające program ze względu na jego część muzyczną.

- Pozytywnie postrzegana jest formuła występów „na żywo”.
- Widzowie z zainteresowaniem odnoszą się do znanych zespołów i muzyków, jak i do debiutantów.
- Oczekiwana jest różnorodność pod względem prezentowanych gatunków muzycznych, np. : każdego dnia prezentowanie zespołów z innego nurtu (techno, rock, trash, dance, metal itp.)
- Widzowie preferują prezentowanie utworów muzycznych w całości.
- Widzowie korzystnie odnoszą się do formuły wywiadów z gwiazdami, czy debiutantami.
- Pojawiają się opinie o zbyt małej liczbie wywiadów i prezentacji utworów muzyków zagranicznych.

Konkursy

Widzowie lubią konkursy „Roweru Błażeja” i chcą w nich uczestniczyć. Pozytywnie oceniają formułę uczestnictwa w konkursie przez telefon oraz różny stopień trudności pytań.

- Proponowane tematy konkursów, to nie tylko muzyka ale także film, literatura i sport, konkursy na temat poruszany w dyskusji.
- Oczekiwane jest zwiększenie liczby konkursów, nawet kosztem mniejszej atrakcyjności otrzymywanych nagród.
- Proponowane nagrody; wycieczki zagraniczne, koszulki, plecaki z logo programu, płyty, kasety, zaproszeni do udziału w programie
- Pojawiają się częste opinie o trudnościach z dodzwonieniem się do konkursu .

Scenografia

Scenografia programu jest postrzegana jako estetyczna, nowoczesna i atrakcyjna dla młodych widzów.

Pojawia się oczekiwanie urozmaicenia scenografii elementami wzmacniającymi identyfikację z młodzieżowym otoczeniem, np.: dodanie ściany z młodzieżowym graffiti, wystrój studia przypominający młodzieżowe otoczenie – ulica, szkoła, pub, klub itp.

Pora emisji

Preferowana pora emisji programu dla młodzieży różni się w zależności od wieku i stylu życia młodych ludzi. Wydaje się, że osoby młodsze, uczniowie szkół średnich oczekują, aby program dla młodzieży był nadawany w godzinach 15.00 – 17.00, po powrocie ze szkoły, młodzież starsza preferuje godziny 17.00 – 19.00.

Czas trwania programu

Wydaje się, że preferowanym czasem trwania programu jest 45 – 60 min. Widzowie oczekują, że w programie wystarczy czasu na: prezentowanie utworów muzycznych w całości, podsumowanie dyskusji itp.

Różnice w ocenie programu „Rower Błażeja” przez widzów w różnym wieku

Wydaje się, że potencjalną grupę docelową programu tworzą osoby uczące się w wieku 15 – 23 lata. Czynnikiem, który przede wszystkim kształtuje stosunek młodych widzów wobec programów młodzieżowych nie jest wiek, ale styl życia.

Widownię programu młodzieżowego stanowią osoby uczące się lub studiujące w systemie dziennym. W tej grupie osób zauważyć można większe zaangażowanie w dyskusje i poruszane w programie zagadnienia. Widzowie stojący jeszcze przed podjęciem większości poważnych życiowych decyzji właśnie po programie młodzieżowym spodziewają się rozwiązań.

Rówieśnicy, którzy podejmują pracę zawodową, studia zaoczne lub zakładają rodzinę mają mniej czasu na oglądanie programów młodzieżowych. Ze względu na styl życia, inny status społeczny (bardziej dorosły) przestają identyfikować się z programami typowo dla młodzieży.

W tej grupie zauważyć można skłonność do oglądania programów nowoczesnych, dynamicznych w swoim charakterze, jakkolwiek nie definiowanych nazwą „młodzieżowy” np. Jazda kulturalna, 30 ton, itp.

Tym samym, czynnikiem który wpływa na zróżnicowanie opinii na temat programu „Rower Błażeja” wydaje się być przede wszystkim etap życia młodych ludzi.

Ewaluacja propozycji „telenowela”

- Zdania widzów na temat propozycji „telenowela” są podzielone. Przy osobach oceniających propozycję negatywnie, pojawia się nieufność dotycząca kwestii egzekucji (realizacja programu), wiarygodności prezentowanych osób i sytuacji.
- Pojawia się wątpliwość dotycząca czasu emisji telenoweli. W odniesieniu do krótkiej, kilkuminutowej prezentacji pojawia się obawa braku rozwiązania, zbyt długa prezentacja – zajmie czas emisyjny całego programu.
- W celu uwiarygodnienia, zwiększenia wrażenia autentyczności prezentowanego w „telenoweli” problemu, istotnym wydaje się, aby odtwórcami ról byli amatorzy, „nowe twarze”, osoby bliskie wiekiem i stylem życia widzom programu.

Wnioski i rekomendacje

- Ogólnie, program „Rower Błażeja” jest oceniany pozytywnie. Wydaje się, że największym atutem programu, zwiększającym jego wiarygodność jest formuła „na żywo”.

Rekomendowane jest utrzymanie formuły „na żywo”, nawet ze zwiększeniem liczby form kontaktu z widzami np.: więcej infolinii do kontaktu telefonicznego.

- Generalnie, tematy poruszane w programie oceniane są jako interesujące.

Rekomendowane jest prezentowanie tematów zaczerpniętych „z życia młodych ludzi” oraz różnych podejść do omawianego problemu.

- Prezenterzy są postrzegani jako naturalni i autentyczni. Nie mniej, pojawiają się oceny negatywne dotyczące umiejętności prowadzenia dialogu z publicznością, zaproszoną do studia.

Rekomendowane jest zwrócenie bacznej uwagi na umiejętne prowadzenie dyskusji prezenterów z publicznością, dające wyraz w żywej dynamice, zaangażowaniu większości publiczności, zachowywaniu naturalności i prawdziwości wypowiedzi oraz szacunku dla swojego rozmówcy (tj. nie przerywanie, ucinanie wypowiedzi).

- Wszechstronność programu „Rower Błażeja” z jednej strony jest postrzegana jako zaleta, ponieważ umożliwia przyciągnięcie do programu różnorodnej widowni. Z drugiej strony sprawia, że program wydaje się mieć niesprecyzowaną grupę docelową (widownię), pod względem: wieku, stylu życia, preferencji programowych. Fakt ten wpływa na brak spójności wizerunkowej audycji.

- Brak jednolitości widoczny jest również w podziale widowni, ze względu na oczekiwane preferencje tematyczne.

Wśród widzów preferujących część dyskusyjną programu, pojawia się zrozumiałe oczekiwanie wydłużonego czasu, poświęconego prezentacji problemu, gdzie muzyka stanowi jedynie tło, bądź przerywnik.

Widzowie, preferujący część muzyczną programu, zainteresowani są głównie prezentacją teledysków oraz koncertami „na żywo”.

Rekomendowanym jest ukierunkowanie programu zgodnie z oczekiwaniami wybranej grupy docelowej i sprecyzowanie jednej formuły tematycznej (dyskusja lub muzyka). Na podstawie badania jakościowego, wydaje się, że program dyskusyjny poruszający problemy typowo młodzieżowe ma swoją widownię, a zarazem nie posiada konkurencji. W odniesieniu do programów muzycznych, pojawiają się spontanicznie wymieniane tytuły konkurencyjne.

Jakkolwiek, w celu dokładanego oszacowania potencjału obu grup (zwolennicy muzyki lub zwolennicy dyskusji), rekomendowane jest przeprowadzenie badania ilościowego.

- Proponowany, nowy czas emisji programu nie jest akceptowany przez część widowni „Roweru Błażeja” na poziomie deklaratywnym. Wynika to z faktu, iż program „Rower Błażeja” konkuruje o młodzieżową widownię nie tylko z innymi programami młodzieżowymi, ale przede wszystkim, z audycjami tj: teleturnieje, filmy i seriale. Pojawia się przyzwyczajenie do oglądania programów młodzieżowych „po szkole”, szczególnie wśród młodszej widowni. Tym samym, wydaje się, że proponowany, nowy czas emisji programu może być nieadekwatny.
- Propozycja „telenoweli” postrzegana jest pozytywnie tylko w przypadku zachowania wrażenia naturalności. Pojawiają się wątpliwości, dotyczące egzekucji i możliwości stworzenia wrażenia autentyczności.